

όμορφος

όμορφος, -η, -ο, επίθ. [από υπερίσχυση του ο στη φρ. ο έμορφος <μσν. ἔμορφος <αρχ. εὐμορφος], όμορφος. **1α.** ως επιφώνημα **όμορφα!** δηλώνει ευχαρίστηση, ικανοποίηση: «σου στέλνει ο τάδε τις ευχές του κι αυτή την τούρτα για τα γενέθλιά σου. -Όμορφα! || αύριο θα σου φέρω τα λεφτά που σου χρωστάω. -Όμορφα!». **β.** (συμβουλευτικά ή απειλητικά) κάθισε ήσυχα, κάθισε φρόνιμα: «αν τον συναντήσω, θα τον σπάσω στο ξύλο. -Όμορφα! || εμένα μη μου μιλάς άγρια, γιατί δεν τα σηκώνω αυτά. -Όμορφα!». Συνών. *ήσυχος (2) / φρόνιμος (2)*. **2.** το αρσ. και το θηλ. ως ουσ. **ο όμορφος κ. η όμορφη**, αυτός που είναι όμορφος: «ποιος είναι εκείνος ο όμορφος;». (Λαϊκό τραγούδι: *του άρεσαν οι όμορφες και τα καυτά τα μίνι κι από λεφτάς που ήτανε μπατίρης έχει μείνει*). **3α.** το ουδ. στον πλ. ως ουσ. **τα όμορφα**, (στη γλώσσα της αργκό) οι όμορφες, οι ευχάριστες, οι ωραίες στιγμές ή καταστάσεις: «μόλις συναντηθήκαμε θυμηθήκαμε τα όμορφα που ζήσαμε όταν ήμασταν παλικαράκια». **β.** τα πράγματα που αρέσουν, που είναι ευπρόσδεκτα, που ικανοποιούν: «μας πρόσφερε ένα γεύμα με όλα τα όμορφα». Συνών. *φίνος (3α, β) / ωραίος (6α, β)*. Επίρρ. **όμορφα, α.** πολύ καλά, πολύ ωραία: «στην εκδρομή περάσαμε όμορφα». **β.** όπως πρέπει, όπως επιβάλλεται: «πέρασα απ' το σπίτι του, του ευχήθηκα όμορφα για τη γιορτή του κι ύστερα από λίγο έφυγα». (Λαϊκό τραγούδι: *να χορέψω μες τη ζάλη, όμορφα και ταπεινά, η καρδιά μου είναι μαύρη απ' τα τόσα βάσανα*). (Ακολουθούν 27 φρ.)·

- ακούγεται όμορφα ή όμορφα ακούγεται, αυτό που λέγεται προξενεί καλή, ευχάριστη εντύπωση, δημιουργεί αισιοδοξία: «όπως μου το λες, ακούγεται όμορφα, να δούμε όμως τι θα αντιμετωπίσουμε στην πράξη || σε λίγο θα βγει ο ανταγωνιστής μας στη σύνταξη κι έτσι θ' αποκτήσουμε και τη δική του πελατεία. -Όμορφα ακούγεται»·

- άσχημη γυναίκα κι όμορφη γκόμενα, βλ. λ. [γκόμενα](#)·

- άσχημο παιδί στην κούνια, όμορφο παιδί στη ρούγα, βλ. λ. [παιδί](#)·

- βαδίζω όμορφα, ζω τίμια, συμπεριφέρομαι καθώς πρέπει, χωρίς να δημιουργώ καταστάσεις, φασαρίες: «έχω μάθει να μην ενοχλώ κανέναν στη ζωή μου και να βαδίζω όμορφα». Αντίθ. *βαδίζω άσχημα*·

- βαδίζω όμορφα κι ωραία, επιτείνει την παραπάνω φράση·

- γιατί, για όμορφο θα σε πιάσουμε; ή γιατί, όμορφος είσαι; βλ. φρ. *γιατί, για έξυπνο θα σε πιάσουμε*; λ. *έξυπνος*·

- καθαρίζω όμορφα, **α.** συμπεριφέρομαι με τρόπο ευγενικό, ώστε να μη δημιουργούνται προβλήματα: «στους σωστούς ανθρώπους καθαρίζω όμορφα». **β.** διακόπτω μια φιλική ή ερωτική σχέση χωρίς σκηνές ή άλλα παρατράγουδα: «επειδή δεν τραβούσε άλλα η σχέση μας, καθάρισα όμορφα κι ο καθένας τράβηξε το δρόμο του». (Λαϊκό τραγούδι: *άντρα εκατό καράτια πώς τον έκανες κομμάτια που κι εντάξει σου φερόμουν κι όλα σου τα χάρισα, τώρα για τα περαιτέρω είναι αλλουνού καπέλο, εγώ πήρα το δικό μου κι όμορφα καθάρισα*)·

- καθαρίζω όμορφα κι ωραία, επιτείνει την παραπάνω φράση·

- λέει όμορφα λόγια, βλ. λ. *λόγος*·

- μιλάει όμορφα, **α.** είναι καλός ρήτορας: «όλοι τον ακούν με μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί μιλάει όμορφα». **β.** χρησιμοποιεί ευγενικές, κολακευτικές εκφράσεις: «όλες οι γυναίκες τον συμπαθούν, γιατί μιλάει όμορφα». **γ.** μιλάει με ειλικρίνεια: «όλοι ασπάζονται τη γνώμη του, γιατί μιλάει όμορφα». (Λαϊκό τραγούδι: *θα του μιλήσω όμορφα, ντόμπρα, παλικαρίσια· όταν μοιράζει τον παρά να τον μοιράζει ίσια*)·

- ξηγιέμαι όμορφα, συμπεριφέρομαι σωστά, καθώς πρέπει: «όσοι μου φέρονται καλά, ξηγιέμαι κι εγώ όμορφα»·

- ξηγιέμαι όμορφα κι ωραία, επιτείνει την παραπάνω φράση·

- οι όμορφες γυρεύονται κι οι άξιες παινεύονται, βλ. λ. [παινεύομαι](#)·

- όμορφα κι ωραία, λέγεται για κάτι που γίνεται με ευχαρίστηση και άνεση: «κι ενώ εμείς κουβεντιάζαμε όμορφα

κι ωραία στο μπαλκόνι, η γυναίκα μου απ' την κουζίνα μας έστελνε συνέχεια διάφορα μεζεδάκια || εκεί που τρώγαμε όμορφα κι ωραία, ήρθε κι ο τάδε που είχαμε καιρό να τον δούμε»·

- όμορφα λόγια, βλ. λ. λόγος·

- όμορφη δουλειά, βλ. λ. δουλειά·

- όμορφη εξήγηση, βλ. λ. [εξήγηση](#)·

- όμορφο είναι τ' όμορφο πέντε φορές και δέκα, μ' απ' όλα ομορφότερο η γνωστική γυναίκα, βλ. λ. [γυναίκα](#)·

- όμορφος κόσμος ηθικός, αγγελικά πλασμένος, βλ. λ. [κόσμος](#)·

- περνώ όμορφα ή την περνώ όμορφα, ζω άνετα και ευχάριστα: «απ' τη μέρα που του 'πεσε το λαχείο, περνάει όμορφα κι ωραία». (Λαϊκό τραγούδι: *άφησε τα κορδελάκια, όμορφα να την περνάς· πήγαινε με τα νερά μου, βρε, και φιγούρες μη ζητάς*). Αρκετοί από εμάς θα θυμούνται κατά τη δεκαετία του 1950 και 1960, τη φρ. *επεράσαμε όμορφα, όμορφα, όμορφα, επεράσαμε όμορφα και τούτη τη χρονιά!* που τραγουδούσαμε ως μαθητές, όταν επιστρέψαμε με τα πούλμαν από την τελευταία σχολική εκδρομή του χρόνου. Συνών. *περνώ φίνα ή την περνώ φίνα / περνώ ωραία ή την περνώ ωραία*·

- περνώ όμορφα και φίνα, βλ. φρ. *περνώ όμορφα κι ωραία*·

- περνώ όμορφα κι ωραία ή την περνώ όμορφα κι ωραία, επιτείνει τη φρ. *περνώ όμορφα*·

- σιγά ρε όμορφε! βλ. φρ. *σιγά ρε έξυπνε(!)*·

- τ' ασχημότερο της ρούγας, τ' ομορφότερο της μάνας, βλ. λ. ρούγα·

- τη βγάζω όμορφα, βλ. φρ. *περνώ όμορφα*·

- τη βγάζω όμορφα και φίνα, βλ. φρ. *περνώ όμορφα και φίνα*·

- τη βγάζω όμορφα κι ωραία, βλ. φρ. *περνώ όμορφα κι ωραία*·